

Ohjeita vanhemmille lapsen sairastuessa

Ohjeet vanhemmille lapsen sairastuessa

Päivitetty 9.11 2020

tartuntautien erikoislääkäri Arto Nieminen ja hygieniahoitaja Miia Huhtanen

Pääsääntönä on, että sairasta lasta ei voi tuoda päivähoitoon. Tarttuvaa tautia sairastava lapsi voi palata hoitoon vasta kun on terve. Lapsi on terve silloin, kun hän voi leikkiä ja osallistua päivähoitopaikan toimintaan, esim. ulkoiluun, tarvitsematta erityishuomiota. Jos lapsi palaa hoitoon ennen kuin on täysin parantunut, hänellä on alentunut vastustuskyky ja siksi suurempi riski saada hoitopaikasta jokin muu tauti. Lisäksi hän voi tartuttaa muut lapset. Sairas lapsi tarvitsee myös aina erityistä hoivaa ja hoitoa, jota päivähoito ei kykene lapselle antamaan.

Työssä käyvällä alle 10-vuotiaan lapsen vanhemmalla on oikeus jäädä pois työstä lapsen äkillisen sairauden hoidon järjestämisen tai hoidon vuoksi enintään neljäksi päiväksi. Vapaata voi käyttää vain toinen vanhempi kerrallaan ja myös ns. etävanhempi voi saada tilapäistä hoitovapaata. Työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa vapaalta palkkaa, ellei toisin ole sovittu työehtosopimuksessa tai muulla tavoin. Lastenneuvolan terveydenhoitaja tai hoitava lääkäri voi kirjoittaa todistuksen tilapäisestä hoitotolomasta työpaikkaa varten. Joskus sairaus vaatii vielä pidempääkin poissaoloa kuin neljä päivää. Jos olet epävarma, milloin lapsi voi palata hoitoon, voit kysyä ohjeita neuvolasta tai keskustella päivähoitopaikkasi aikuisten kanssa.

Mikäli lapsi sairastuu hoitopäivän aikana, päivähoitopaikasta soitetaan vanhemmille ja sovitaan sairastuneen lapsen hoidon järjestämisestä. Huolehdiathan, että hoitopaikalla on aina ajan tasalla olevat puhelinnumerot, joista vanhemmat tavoittavat.

Ohessa muutamia OHJEELLISIA eristämisaikoja eri sairauksien osalta. Ohjeet perustuvat ensisijaisesti lasten infektiosairauksien erikoislääkäriin kirjoittamaan Terveyskirjaston artikkeliin sekä THL:n koronavirusohjeistuksiin. Näitä ohjeita täytyy kuitenkin aina tulkita tapauskohtaisesti.

Ohjeistus koronaviruspandemian aikana (voimassa toistaiseksi)

Alla olevista ohjeista poiketen keväästä 2020 alkaen on sovellettu väliaikaista ohjeistusta COVID-19-koronavirusinfektion vuoksi. COVID-19-koronavirus on määritelty tartuntatautilaissa yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi. Koronaviruksen tartuttavuus alkaa 1-2 päivää ennen oireiden alkua ja kestää yleensä noin viikon.

Lapsilla koronavirusinfektio voi olla hyvin vähäoireinen (flunssan kaltaisia oireita, nuhaa, yskää, kuumetta tai ripulia) ja sen vuoksi toistaiseksi kuumeen ja hengitystieoireiden vuoksi noudatetaan tavalista tiukempaa ohjeistusta:

- Jos koronavirustesti on otettu ja tulos on negatiivinen, saa varhaiskasvatukseen palata, kun oireet ovat selvästi helpottamassa.
- Jos koronavirustestiä ei ole otettu, saa varhaiskasvatukseen palata vasta yhden oireettoman päivän jälkeen.

Kuume

Lasta ei pidä viedä päivähoitoon, jos lämpö on kainalosta mitattuna yli 37,5. Lapsi voi palata hoitoon, kun hän on ollut kuumeeton vähintään 1 vuorokauden, hänen muut infektio-oireensa ovat selvästi helpottamassa ja hän pystyy leikkimään sekä osallistumaan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Yskä- nuhaoire

Flunssavirukset ovat erittäin tarttuvia ja ne tarttuvat herkimmin juuri ennen sairauden puhkeamista ja ensimmäisinä päivinä sairastumisen jälkeen. Siksi yskä-nuhaoireiden vuoksi ei tarvitse eristää lasta. Lapsi voi olla päivähoidossa, jos lämpö on normaali ja hän voi leikkiä ja osallistua toimintaan ilman erityishuomiota.

Ripuli ja oksentelu

Ripuli ja oksentelu johtuvat useimmiten suoliston infektiosta, jonka aiheuttaa joko virus, bakteeri tai alkueläin. Taudinaiheuttajat leviävät helposti käsien välityksellä - siksi huolellinen hygienia ja erityisesti käsien saippuapesu on hyvin tärkeää! Ripuloiva ja oksenteleva lapsi hoidetaan kotona ja hoitoon lapsen voi viedä, kun lapsi on ollut oireeton vähintään 1 vuorokauden, lapsi jaksaa leikkiä sekä osallistua päivähoitopaikan toimintaan normaalisti. Epidemia-aikaan, esim. noroviruksen aiheuttamassa mahataudissa lapsen tulee olla oireeton 2 vuorokautta.

Jos lapsen ripuli pitkittyy, on syytä käydä lääkärin arvioissa, jolloin tarvittaessa otetaan ulostenäytteet. Jos taudin aiheuttajana on Salmonella-, EHEC- tai Shigella-bakteeri tai alkueläin (esim. Kryptosporidioosi eli vasikkaripuli) hoitava lääkäri kertoo eristysajan.

Silmätulehdus

Aiheuttajat ovat samoja viruksia ja bakteereita, jotka aiheuttavat lasten hengitystietulehduksia. Siksi lasta, jonka silmä rämhii, ei tarvitse eristää hoidosta tartunnan vaaran vuoksi. Oireiden voimakkuus ratkaisee tarpeen olla poissa päivähoitopaikasta.

Täit

Päättäitartunta ei anna aiheutta lapsen eristämiseksi varhaiskasvatuksesta eikä lasta tarvitse liioin lähettää kotiin kesken päivän. Lapsi voi palata varhaiskasvatukseen heti seuraavana päivänä, kun ensimmäinen käsittely täiden tuhoamiseen tarkoitettulla shampooilla on tehty. Perheessä hoito tehdään niille, joilla tartunta todetaan. Jos tartunnan saaneita on perheessä useita, hoito tehdään heille samanaikaisesti ja mieluiten vielä saman päivän aikana. Ilmoita päivähoitopaikkaan, jos perheessäsäi löytyy täitä, koska leviämisen kannalta on tärkeää, että kaikki tarkistavat lastensa hiukset samanaikaisesti ja tarvittaessa suorittavat hoidon välittömästi.

Kihomato

Kihomatotartunta saadaan suun kautta munien välityksellä. Kihomatotartunnan ehkäisyssä ja hoidossa on tärkeää tehostaa käsi- ja wc-hygieniaa, pitää lapsen kynnet lyhyinä sekä välttää nukkumista kihomatotartunnan saaneen kanssa samoissa lakanoissa. Kihomato hoidetaan lääkevalmisteella, myös oireettomat perheen jäsenet hoidetaan samanaikaisesti. Kihomatotartunta ei anna aiheutta lapsen eristämiseksi päivähoitopaikasta, eikä lasta tarvitse lähettää kotiin kesken päivän. Lapsen voi viedä hoitoon heti seuraavana päivänä, kun ensimmäinen lääkehoito on annettu. Ilmoita päivähoitopaikkaan, jos perheessäsäi löytyy kihomatoja, jotta niiden leviäminen pystytään ehkäisemään.

Syyhy

Syyhy on syyhyhynkin aiheuttama ihosairaus. Syyhy tarttuu läheisen fyysisen kontaktin välityksellä, esimerkiksi lasten leikkiessä keskenään, mutta ei kätelemällä. Sen voi saada myös huonekaluista, vaatteista ja vuodevaatteista. Syyhy hoidetaan lääkevalmisteella, myös oireettomat perheen jäsenet hoidetaan samanaikaisesti. Lapsi voi mennä päivähoitoon 24 tuntia hoidon päättymisestä

Vesirokko

Tarttuu erittäin herkästi sekä itämisaikana että taudin puhjettua. Lapsi eristetään 5 vrk rakkuloiden ilmaantumisen tai kunnes kaikki ruvet ovat kuivia ja lapsi on kuumeeton.

Enterorokko

Rokko tarttuu jo itämisvaiheessa, joten se ei vaadi varsinaista eristämistä. Lapsen on oltava kotona, kunnes hän on kuumeeton ja voi osallistumaan hoitopaikan toimintaan ilman erityishuomiota.

Parvorokko

Koskea rokko tarttuu jo itämisvaiheessa, se ei vaadi eristämistä. Lapsi voi palata hoitoon, kun on kuumeeton ja voi osallistua toimintaan ilman erityishuomiota.

Tulirokko

Tarttuva rokko, joka vaatii antibioottihoidon. Lapsi täytyy eristää vähintään vuorokaudeksi antibioottihoidon aloittamisesta, kotihoitoajan pituuden ratkaisee yleisvointi.

Märkärupi

Märkärupi tarttuu niin kauan kuin haavaumat märkivät tai niissä on rupi. Märkärupi voi tarttua, vaikka hoito onkin aloitettu. Siksi lapsi eristetään 24 h suun kautta otettavan ja 48 h paikallisen antibioottihoidon aloittamisesta.

Tapaturmat

Jos lapselle sattuu varhaiskasvatuksessa tapaturma, vanhempiin yritetään saada yhteys heti. Vakavan tapaturman sattuessa lapsi joudutaan ehkä toimittamaan sairaalahoitoon ennen kuin vanhempiin saadaan yhteys, jolloin mahdollisuuksien mukaan hoitopaikasta lähtee aikuinen lapsen mukaan. Päivähoidossa olevat lapset on vakuutettu tapaturman varalta.

Lääkkeet

Ensisijaisesti pyritään siihen, että lapsen lääkkeet annetaan kotona. Jos sairauden hoito vaatii lääkkeiden antamista hoitopäivän aikana, vanhemmat toimittavat lääkkeet kerta-annoksina hoitopaikkaan lapsen nimellä varustettuna. Varhaiskasvatuksessa henkilöstö huolehtii lääkannoksen antamisesta lapselle vanhemmilta saatujen ohjeiden mukaisesti. Muita kuin lääkärin määräämiä välttämättömiä lääkkeitä ei varhaiskasvatuksessa anneta.

Lapsikohtainen **lääkehoidon suunnitelma** tehdään yhteistyössä lasta hoitavan ja lääkehoitoa toteuttavan tahon sekä lapsen huoltajan välillä. Lääkehoidon toteutuminen **kirjataan** asianmukaiselle kaavakkeelle.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen
lääkehoitosuunnitelma löytyy sivulta –

www.sievi.fi

Varhaiskasvatuspalvelut

Lähteitä:

Milloin sairastuneen lapsen voi viedä hoitoon?

https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01200

THL: Lapset ja koronavirus

<https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/lapset-ja-koronavirus>

